УДК 338.4

О. І. Юдіна,
д. е. н., доцент, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,
Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-3699-5321

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.21.13

ОЦІНКА ВПЛИВУ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ВИТРАТ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ

O. Yudina,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Professor of the Department
of Tourism and Hotel and Restaurant Business, University of Customs and Finance, Dnipro

ASSESSMENT OF THE INFLUENCE OF INVESTMENT AND INNOVATION COSTS ON THE EFFICIENCY OF ADMINISTRATIVE AND SALES ACTIVITIES OF HOTEL AND RESTAURANT SERVICES ENTERPRISES

У статті проведено аналіз та оцінювання впливу інвестиційно-інноваційних витрат (капітальних вкладень в оновлення нематеріальних активів, технологічної та матеріально-технічної бази) на ефективність адміністративно-збутової діяльності підприємств готельно-ресторанних послуг на основі коефіцієнтів економічного розвитку. Шляхом економіко-математичного моделювання встановлено і описано закономірність впливу впроваджуваних інформаційних технологій й програмного забезпечення, придбання патентів, ліцензій, торговельних марок та інших нематеріальних активів, оновлення матеріально-технічної бази на ефективність адміністративно-збутової діяльності. На основі побудованих регресійних моделей розраховано коефіцієнти економічного розвитку, які дозволили визначити кількісний вплив окремих напрямків капітальних вкладень на зростання ефективності адміністративно-збутової діяльності та зниження інших операційних витрат. Значення розрахованих коефіцієнтів відображають відсоткову зміну показника інших операційних витрат відносно своєї прогнозної величини при зміні на 1% обсягу капітальних інвестицій.

Introduction. Effective management of the enterprise as a complex economic system is the basis of its economic growth, stable and productive functioning in changing conditions of the external environment. An important role in ensuring the sustainable economic growth of hotel and restaurant service enterprises is played by innovations that create conditions for the

development of the potential of production and administrative and sales activities on a progressive basis, contribute to reducing costs and increasing the efficiency of the operation of hospitality establishments.

Purpose. The purpose of the article is to study the impact of investment and innovation costs (capital investments in the renewal of intangible assets, technological and material-technical base) on the effectiveness of the administrative and sales activities of hotel and restaurant service enterprises based on the coefficients of economic development.

Results. In order to assess the influence of certain areas of investment and innovation activity on reducing costs and increasing the efficiency of administrative and sales activities of hotel and restaurant service enterprises, the regularities and the degree of quantitative interaction of the parameters characterizing them were determined using the decomposition approach and elemental structural analysis.

Through economic-mathematical modeling, the regularity of the influence of the introduction of information technologies and software, the acquisition of patents, licenses, trademarks and other intangible assets, the renewal of the material and technical base on the effectiveness of administrative and sales activities has been established and described. On the basis of constructed regression models, economic development coefficients were calculated, which determine the quantitative impact of certain areas of capital investment on the increase in the efficiency of administrative and sales activities and the reduction of other operating costs. The values of the calculated coefficients reflect the percentage change in the indicator of other operating expenses relative to its forecast value with a change of 1% in the volume of capital investments.

Conclusion. With the help of created stochastic models of the dependence of costs from administrative and sales activities on the amount of factors of investment and innovation (capital) costs, as well as economic development coefficients calculated on their basis, it was proven that an increase in the volume of investments for the introduction of information technologies and software, for the use of patents, licenses, trademarks, etc., to improve the material and technical base of enterprises by 1%, allows to reduce administrative and sales costs by 0.034%, 0.13% and 0.53%, respectively. This contributes to the growth of the efficiency of the hotel and restaurant industry on the basis of progressive economic development.

Ключові слова: підприємство, готельно-ресторанні послуги, коефіцієнти економічного розвитку, економічне зростання, економіко-математичні моделі, ефективність діяльності.

Key words: enterprise, hotel and restaurant services, coefficients of economic development, economic growth, economic and mathematical models, efficiency of activity.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ефективне управління підприємством як складною економічною системою є основою його економічного зростання, стійкого та продуктивного функціонування у змінних умовах зовнішнього оточення та потреб внутрішнього середовища. Здійснення політики економічного розвитку суб'єкта господарювання полягає в управлінні економічними показниками, і грунтується на встановленні зв'язків цих показників з факторами, що впливають на них, та є ключовими для функціонування цього суб'єкта.

Сьогодні важливу роль у забезпеченні стійкого економічного зростання підприємств готельно-ресторанних послуг відіграють інновації, які створюють умови для розвитку потенціалу виробничої й адміністративно-збутової діяльності на прогресивній основі, сприяють зниженню витрат і найбільш раціональному та ефективному використанню ресурсів. Масштаб інноваційної діяльності залежить від обсягу інвестицій, що спрямовуються на впровадження нововведень. Інновації можна охарактеризувати як будь-які можливі зміни на основі нововведення, предметом цих змін можуть бути вироби,

технології, організація виробництва, збуту, управління. Інновації вважаються найважливішим засобом реалізації цілей розвитку суб'єкта, результатом чого є підвищення ефективності та стійкості його діяльності. Під поняттям "інновація" розуміють процес впровадження нововведень у виробництво, а також результат цього процесу у вигляді нового матеріального або нематеріального продукту (послуги) [1]. У багатьох літературних джерелах пропонується розглядати інновацію як новий підхід до конструювання, виробництва, збуту товарів, завдяки якому новатор та його компанія отримують переваги над конкурентами. І В. Багрова визначає нововведення як процеси удосконалення техніки і технології на основі досвіду трудової діяльності [2]. За твердженням В. О. Василенко — інновація — це нововведення, пов'язане з науково-технічним прогресом і полягає в оновленні основних фондів і технологій, в удосконаленні управління та економіки підприємства [3]. Г. І. Міхайліченко відзначає, що нововведення як процеси вдосконалення техніки і технології на основі досвіду трудової діяльності, мали місце на всіх етапах розвитку суспільства [4]. За твердженням Б. М. Андрушківа інновація — це нововведення, пов'язане з науково-технічним прогресом і полягає в оновленні основних фондів і технологій, в удосконаленні управління та економіки підприємства [5].

У законодавчих актах України інноваціями названо новостворені та застосовані й (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукцію або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери, тобто при визначенні інновацій відбувається акцентування на кінцевому результаті нововведень, що спрямований на удосконалення у тій чи іншій сфері [6, 7]. Проте у літературних джерелах недостатньо розкритим залишається питання щодо встановлення диференційованого кількісного впливу нововведень на результативні показники підприємств готельно-ресторанної сфери. Тому для визначення ступеня і оцінки впливу інвестиційно-інноваційних витрат на ефективність діяльності, зокрема адміністративно-збутової, необхідно визначити закономірності й ступінь взаємовпливу даних параметрів.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є дослідження впливу інвестиційно-інноваційних витрат (капітальних вкладень в оновлення нематеріальних активів, технологічної та матеріально-технічної бази) на ефективність адміністративно-збутової діяльності підприємств готельно-ресторанних послуг на основі коефіцієнтів економічного розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Характерною особливістю інновацій в готельно-ресторанній сфері є висока роль організаційно-управлінських інновацій та інноваційної готельної інфраструктури. Досягти відповідності рівня готельного сервісу мінливим потребам ринку в умовах нестабільності оточуючого середовища можливо за допомогою інструментарію, здатного підвищити ефективність управління готельним бізнесом. Такий підхід відповідає сучасній концепції у готельно-ресторанній сфері Всесвітньої туристичної організації, яка до переліку найважливіших методів управління ефективністю відносить організаційно-управлінські інновації, що дозволяють удосконалити інформаційне забезпечення, логічно-функціональний зв'язок в економічній системі, канали збуту товарів та послуг, покращити організаційну структуру та зворотні зв'язки підприємства.

Інноваційна діяльність в готельно-ресторанному секторі повинна будуватися на принципах комплексного підходу, системності, оптимальності розподілу ресурсів, фінансування, науково-обгрунтованого розвитку інвестиційних процесів. До важливих елементів інноваційного розвитку адміністративно-збутової діяльності підприємств готельно-ресторанної сфери можна віднести: створення і коригування елементів фірмового стилю і позитивного іміджу готелю, впровадження ефективної системи моніторингу інформаційних потоків, вибір найбільш перспективних цільових сегментів, придбання та використання інноваційно-інформаційних технологій і програмного забезпечення, патентів, ліцензій та інших нематеріальних активів, впровадження нових машин та обладнання. У сфері надання готельно-ресторанних послуг однієї з найбільш поширених інновацій в адміністративно-збутової та управлінської діяльності є франчайзингові технології, які з точки зору інвестиційно-інноваційної діяльності характеризуються рівнем капітальних вкладень у придбання торговельних марок, патентів, ліцензій, інших нематеріальних активів та представляють собою інновації в удосконалення способів ведення бізнесу, що підвищують потенціал, ефективність і прибутковість функціонування господарюючих одиниць, сприяють їх прогресивному розвитку. В цьому випадку інновації носять мобілізаційний та синергетичний характер, який проявляється у поєднанні різних форм бізнесу, скороченні адміністративно-управлінських та рекламно-збутових витрат, а, отже, підвищенні економічної стійкості та конкурентоспроможності підприємств сфери послуг.

Впровадження інформаційних технологій і новітнього програмного забезпечення дозволяє створити якісні автоматизовані системи управління, які удосконалюють організаційну структуру та підвищують ефективність роботи персоналу. Послуги, надані через мережу Інтернет, також приносять економічний ефект. Крім того, інформаційні системи дозволяють проаналізувати особливості процесу надання і реалізації послуг, прискорити корегування переліку та підвищити якість пропонованих послуг на підставі більш повної, точної та швидкої комп'ютерної обробки інформації про їх затребуваність, рівень попиту і переваги споживачів, і таким чином, знизити витрати з адміністративно-збутової діяльності, підвищити її ефективність і забезпечити прогресивний розвиток. Впровадження і застосування автоматизованої інформаційної системи сприяє розвитку ресурсу праці, зростанню його продуктивності, впливає на зниження потреби в робочій силі, і скорочення витрати на неї приблизно на 30% [8].

Процеси інформатизації, програмного забезпечення, створення та удосконалення автоматизованої системи управління, використання відомих світових брен-

дів, договору франчайзингу та впровадження відповідних йому нормативів і стандартів обслуговування, виконання ліцензійних умов, реалізації патентів та ін., своєю чергою, вимагають технічного оновлення підприємств, їх модернізації й будівництва нових будівель та споруд. Ці процеси безпосередньо зв'язані з інноваційною та інвестиційною діяльністю господарюючих одиниць, яка характеризується рівнем капітальних вкладень (витрат) за певними видами.

З метою оцінки впливу певних напрямів інвестиційно-інноваційної діяльності на розвиток ресурсного потенціалу, зниження витрат та підвищення ефективності адміністративно-збутової діяльності підприємств готельно-ресторанних послуг Дніпропетровської області необхідно визначити закономірності та ступінь кількісної взаємодії параметрів, що їх характеризують, за допомогою декомпозиційного підходу та поелементного структурного аналізу. Тому дослідження зміни рівня витрат з адміністративно-збутової діяльності залежно від величини факторів інвестиційно-інноваційних (капітальних) витрат та оцінка їх взаємозв'язку проводиться шляхом економіко-математичного моделювання на підставі функції цілі та кореляційно-регресійного аналізу. Оскільки цільова функція дозволяє в математичній формі описати стан позначеного критерію оцінки у взаємодії з конкретним фактором і встановити тренд та рівень його кількісного впливу.

Економіко-математичний вираз характеру впливу впроваджуваних інформаційних технологій й програмного забезпечення на адміністративно-збутову діяльність відображається на підставі побудованої моделі парної регресії шляхом зіставлення суми вкладень за цим напрямком інвестиційно-інноваційної діяльності (I_{TM}) та інших операційних витрат $(K_{Він})$ у розрахунку на одну грошову одиницю загальних операційних витрат. Складене рівняння стохастичної залежності має гіперболічну форму зв'язку і наступний економіко-математичний вигляд:

$$\hat{K}_{B_{ін}I_{IT}} = -329{,}12 * \bar{I}_{IT}^{3} + 115{,}9 * \bar{I}_{IT}^{2} - 12{,}687 * \bar{I}_{IT} + 0{,}6445 \quad (1),$$

де $\hat{K}_{B_{ін}I_{IT}}$ — теоретичне (розрахункове) значення рівня витрат на адміністративно-збутову діяльність;

$\hat{I}_{IT}$ — середнє значення рівня інвестиційно-інноваційних (капітальних) витрат на впровадження інформаційних технологій та програмного забезпечення.

Дослідження впливу інвестицій (капітальних вкладень) на придбання патентів, ліцензій, торговельних марок та інших нематеріальних активів (I_{TM}) проводиться шляхом зіставлення на кореляційному полі показників інвестиційних витрат за цим напрямком інноваційної діяльності та інших операційних витрат, і побудови наступного рівняння парної регресії:

$$\hat{K}_{B_{ін}I_{TM}} = 6290{,}9 * \bar{I}_{TM}^{3} - 731{,}1 * \bar{I}_{TM}^{2} + 23{,}118 * \bar{I}_{TM} + 0{,}0618 \quad (2),$$

де $\hat{I}_{TM}$ — середнє значення рівня інвестиційно-інноваційних (капітальних) витрат на придбання патентів, ліцензій, торговельних марок та інших нематеріальних активів.

Закономірність впливу певного обсягу інвестицій в існуючи будівлі та споруди на адміністративно-збутову діяльність встановлюється за допомогою моделі кореляційної залежності цього показника від рівня капітальних вкладень у модернізацію матеріально-технічної бази у розрахунку на одну гривню загальних операційних витрат. Розроблена модель має наступну гіперболічну математичну форму:

$$\hat{K}_{B_{ін}I_{PM}} = 12{,}032 * \bar{I}_{PM}^{3} - 11{,}975 * \bar{I}_{PM}^{2} + 3{,}6061 * \bar{I}_{PM} - 0{,}0747 \quad (3),$$

де $\hat{I}_{PM}$ — середнє значення обсягу інвестицій в існуючи будівлі та споруди.

Згідно аналізу та оцінки якості розроблених економіко-математичних моделей парної регресії, значущості розрахованих коефіцієнтів та незалежності відхилень залишків встановлено, що розраховані рівняння регресії є достовірними і адекватними, а відтак, можуть використовуватися у подальшому дослідженні, зокрема обчислення коефіцієнт економічного розвитку.

Побудовані у ході кореляційно-регресійного аналізу економіко-математичні моделі, що визначають взаємодію капітальних вкладень у машини та обладнання і у нове будівництво з витратами на адміністративно-збутову діяльність (іншими операційними витратами), характеризуються невисоким ступенем взаємозв'язку (R^2=0,215; R^2=0,257), тому надалі в роботі не розглядаються.

Кількісний ступінь впливу факторних параметрів у вигляді показників інвестиційно-інноваційних (капітальних) витрат на рівень витрат з адміністративно-збутової діяльності визначається шляхом множення значення похідної цієї функціональної залежності на відношення середньої величини фактору інвестиційно-інноваційних витрат (I_j) до відповідного йому прогнозного значення показника інших операційних витрат $(K_{Він})$.

$$J_{Ki(I_j)} = f'(K_i) * \frac{\bar{I}_j}{\hat{K}_i} \quad (4),$$

де $J_{K_{Він}I_j}$ — коефіцієнт економічного розвитку потенціалу адміністративно-збутової діяльності залежно від рівня j-го виду капітальних вкладень;

$f'(K_{B_{ін}Ij})$ — похідна функції інших операційних витрат й рівня j-го виду капітальних вкладень (інвестиційно-інноваційних витрат);

$\bar{I}_j$ — середнє значення фактору j-го виду капітальних вкладень (інвестиційно-інноваційних витрат);

Таким чином, використовуючи наведену формулу (4) та побудовані моделі парної кореляції (1, 2, 3) розраховуються коефіцієнти економічного розвитку потенціалу адміністративно-збутової діяльності під впливом наступних факторів:

1) капітальних (інвестиційно-інноваційних) витрат на впровадження інформаційних технологій та програмного забезпечення:

$$J_{K_{B_{ін}IIT}} \hat{=} \frac{f'(\hat{K}_{B_{ін}IIT}) * \bar{I}_{IT}}{f(\hat{K}_{BінI_{IT}})} \quad (5),$$

Таблиця 1. Коефіцієнти економічного розвитку та якісні параметри моделей кореляційної залежності адміністративно-збутових витрат від рівня та виду капітальних вкладень підприємств готельно-ресторанних послуг Дніпропетровської області

№ з/п	Модель кореляційної залежності адміністративно-збутових витрат від рівня капітальних витрат	Параметри оцінки якості кореляційної залежності та взаємовпливу економічних показників					
		$J_{Ki_{ij}}$	R^2	S^2	$\sqrt{S}$	$F_{сп.}$	DW
1	$\hat{K}_{B_{ін}I_{IT}} = -329{,}12*\bar{I}_{IT}^3 + 115{,}9*\bar{I}_{IT}^2 - 12{,}687*\bar{I}_{IT} + 0{,}6445$	-0,034	0,641	0,00	0,00	48,3	1,96
2	$\hat{K}_{B_{ін}I_{TM}} = 6290{,}9*\bar{I}_{TM}^3 - 731{,}1*\bar{I}_{TM}^2 + 23{,}118*\bar{I}_{TM} + 0{,}0618$	-0,13	0,558	0,00	0,00	46,4	1,61
3	$\hat{K}_{B_{ін}I_{PM}} = 12{,}032*\bar{I}_{PM}^3 - 11{,}975*\bar{I}_{PM}^2 + 3{,}6061*\bar{I}_{PM} - 0{,}0747$	-0,53	0,996	0,00	0,00	149	1,41

Джерело: розроблено автором.

де $J_{K_{Bін}I_{IT}}$ — коефіцієнт економічного розвитку, що визначає рівень зростання ефективності адміністративно-збутової діяльності під впливом інвестицій в інформаційні технології та програмне забезпечення;

$f^{'}(K_{B_{ін}IIT})$ — похідна функції інших операційних витрат й рівня інвестицій в інформаційні технології та програмне забезпечення;

$\bar{I}_{IT}$ — середнє значення рівня інвестицій в інформаційні технології та програмне забезпечення;

2) капітальних (інвестиційно-інноваційних) витрат на придбання патентів, ліцензій, торговельних марок та інших нематеріальних активів:

$$J_{K_{B_{ін}ITM}} \hat{=} \frac{f^{'}(\hat{K}_{B_{ін}ITM}) * \bar{I}_{TM}}{f(\hat{K}_{Bін I_{TM}})} \qquad (6),$$

де $J_{K_{Bін I_{TM}}}$ — коефіцієнт економічного розвитку, що визначає рівень зростання ефективності адміністративно-збутової діяльності під впливом капітальних вкладень у патенти, ліцензії, торговельні марки та інші нематеріальні активи;

$f^{'}(K_{B_{ін}ITM})$ — похідна функції інших операційних витрат й рівня капітальних вкладень у патенти, ліцензії, торговельні марки та інші нематеріальні активи;

$\bar{I}_{TM}$ — середнє значення рівня капітальних вкладень у патенти, ліцензії, торговельні марки та інші нематеріальні активи;

3) капітальних (інвестиційних) вкладень в існуючи будівлі та споруди:

$$J_{K_{Bін IPM}} \hat{=} \frac{f^{'}(\hat{K}_{B_{ін}IPM}) * \bar{I}_{PM}}{f(\hat{K}_{B_{ін}IPM})} \quad (7),$$

де $J_{K_{Bін I_{PM}}}$ — коефіцієнт економічного розвитку потенціалу адміністративно-збутової діяльності, що залежить від рівня капітальних вкладень в існуючи будівлі та споруди;

$f^{'}(K_{B_{ін}IPM})$ — похідна функції залежності інших операційних витрат й рівня капітальних вкладень в існуючи будівлі та споруди;

$\bar{I}_{PM}$ — середнє значення рівня капітальних витрат на удосконалення (модернізацію) існуючих будівель та споруд.

Значення розрахованих коефіцієнтів відображають відсоткову зміну показника інших операційних витрат ($K_{Bін}$) відносно своєї прогнозної величини при зміні на 1% обсягу капітальних інвестицій (I_j) в оновлення нематеріальних активів, технологічної та матеріально-технічної бази підприємства за конкретними напрямами.

Отримані коефіцієнти та якісні параметри моделей кореляційної залежності адміністративно-збутових витрат від рівня інвестиційно-інноваційних витрат підприємств готельно-ресторанних послуг Дніпропетровської області внесені у табл. 1.

Представлені в табл.1 значення коефіцієнтів економічного розвитку або розвитку ресурсних потенціалів закладів готельно-ресторанної сфери, що показують рівень зниження витрат з адміністративно-збутової діяльності за рахунок активізації інвестиційно-інноваційної діяльності, свідчать про те, що збільшення обсягу інвестицій на впровадження інформаційних технологій та програмного забезпечення, на використання патентів, ліцензій, торговельних марок і т. ін., на удосконалення матеріально-технічної бази підприємства на 1%, дозволяє знизити адміністративно-управлінські й збутові витрати, а, отже, підвищити рівень ефективності діяльності, на 0,034%, 0,13% і 0,53%, відповідно. Своєю чергою, зменшення інших операційних витрат надає можливість підвищити ефективність виробництва та рентабельність діяльності підприємств готельно-ресторанної сфери.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Відповідно до запропонованого методологічного підходу в економіко-математичній формі описано закономірності кількісної взаємодії показників інших операційних витрат, що характеризують адміністративно-збутову діяльність підприємств готельно-ресторанних послуг, та обсягів капітальних вкладень за певними напрямами в оновлення їх нематеріальних активів, технологічної та матеріально-технічної бази.

За допомогою створених стохастичних моделей залежності витрат з адміністративно-збутової діяльності від величини факторів інвестиційно-інноваційних (капітальних) витрат, а також розрахованих на їх основі коефіцієнтів економічного розвитку, доведено, що збільшення обсягу інвестицій на впровадження інформаційних технологій та програмного забезпечення, на використання патентів, ліцензій, торговельних марок і т. ін., на удосконалення матеріально-технічної бази

підприємств на 1%, дозволяє знизити адміністративно-збутові витрати на 0,034%, 0,13% і 0,53%, відповідно. Це сприяє зростанню ефективності функціонування закладів готельно-ресторанного господарства на основі прогресивного економічного розвитку.

Отримані оцінювальні показники, своєю чергою, надають змогу здійснювати подальші дослідження щодо формування інтегрованого індикатору сумарного впливу досліджуваних факторів на ефективність використання ресурсів виробництва з урахуванням прогресивного розвитку його потенціалу.

Література:

1. П'ятницька Г. Т., Григоренко О., Найдюк В. Інноваційний потенціал розвитку підприємств ресторанного господарства України. Товари і ринки, 2013. № 2. С. 29—43.

2. Багрова І. В., Фільштейн Л. М. Використання трудового потенціалу на регіональному рівні: монографія. Кіровоград: ТОВ "КОД", 2010. 496 с.

3. Василенко В. О. Креативне управління розвитком соціально — економічних систем: монографія. К.: "Освіта України", 2010. 772 с.

4. Міхайліченко Г. І. Управління інноваційним розвитком туристичних підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.00.04. Київ, 2014. 20 с.

5. Андрушків Б. М., Кирич Н. Б., Погайдак О. Б., Мельник Л. М. Інноваціно-технологічне реформування промислових підприємств-основа підвищення їх конкурентоспроможності (європейські акценти). Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво, 2014. Вип. 2. С. 4—13.

6. Закон України "Про інноваційну діяльність". Урядовий кур'єр. № 143. 07.08.2002 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 36. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text (дата звернення 12.09.2022).

7. Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні". Урядовий кур'єр. № 143. 07.08.2002 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 19-20. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text (дата звернення 12.09.2022).

8. Chang S., Gongb Y., Shumb, C. Promoting innovation in hospitality companies through human resource management practices. International Journal of Hospitality Management, 330 p. URL: www.elsevier.com/locate/ijhosman (Accessed 20 Aug 2022).

References:

1. Pyatnytska, G.T., Grigorenko, O. and Naydyuk, V. (2013), "Innovative development potential of restaurant enterprises of Ukraine", Goods and markets, vol. 2, pp. 29—43.

2. Bagrova, I.V. and Filshtein, L.M. (2010), Vykorystannia trudovoho potentsialu na rehional'nomu rivni [Utilization of labor potential at the regional level], LLC "CODE", Kirovohrad, Ukrainian.

3. Vasylenko, V.O. (2010), Kreatyvne upravlinnia rozvytkom sotsial'no-ekonomichnykh system [Creative management of the development of social and economic systems], Education of Ukraine, Kyiv, Ukrainian.

4. Mikhailichenko, G.I. (2014), "Management of innovative development of tourist enterprises", Abstract of Ph.D. dissertation, Economics Sciences, Kyiv, Ukrainian.

5. Andrushkiv, B.M., Kyrych, N.B., Pogaidak, O.B. and Melnyk, L.M. (2014), "Innovation and technological reform of industrial enterprises — the basis of increasing their competitiveness (European accents)", State and regions. Ser.: Economy and entrepreneurship, vol. 2. pp. 4—13.

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2002), The Law of Ukraine "On Innovative Activity", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text (Accessed 12 Sept 2022).

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2002), The Law of Ukraine "On Priority Areas of Innovative Activity in Ukraine", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text (Accessed 12 Sept 2022).

8. Chang, S., Gongb, Y. and Shumb, C. (2011), "Promoting innovation in hospitality companies through human resource management practices", International Journal of Hospitality Management, available at: www.elsevier.com/locate/ijhosman (Accessed 20 Aug 2022).

Стаття надійшла до редакції 17.10.2022 р.

АГРОСВІТ

www. agrosvit. info

Передплатний індекс: 23847

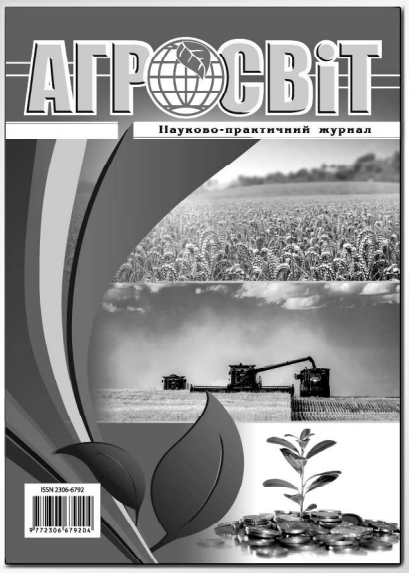

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292